

Champ 5 - Textbook

Läraranvisning punktskrift

Verksnummer: 40181

Lärraranvisningens innehåll

Lärraranvisningen är till för att du som undervisande lärare ska få information om hur den pedagogiskt anpassade boken skiljer sig från originalboken och hur ni kan arbeta med den. Nedan kan du läsa vad respektive del i lärraranvisningen handlar om, så att du kan förbereda och planera arbetet med läromedlet på bästa sätt.

- **Generella förändringar av boken**
Under denna rubrik beskrivs de generella tillägg och ändringar som är gjorda i den punktskriftsläsande elevens bok, till exempel på vilket sätt ikoner eller text i marginalen är hanterade.
- **Sidspecifika förändringar**
Här kan du läsa om sidspecifika tillägg och ändringar som är gjorda i den pedagogiskt anpassade boken. Det kan till exempel vara en övning som omarbetats eller en bild som flyttats.
- **Till läsaren**
I den pedagogiskt anpassade boken återfinns alltid en text som riktar sig till eleven. Samma text hittar du också i lärraranvisningen. Den innehåller information som kan vara bra för läsaren att känna till innan arbetet med boken påbörjas. Läs denna text tillsammans med eleven!
- **Pedagogiska tips**
I denna del av dokumentet hittar du pedagogiska och metodiska förslag på hur ni kan arbeta med de olika uppgifterna i boken. Du hittar också exempel på hur skolan bör tänka kring läxor, taktila bilder, provsituationer osv. Här återfinns också förslag på olika pedagogiska hjälpmedel som skolan kan behöva köpa in eller ta fram för att ni ska kunna arbeta med boken på ett bra sätt.
- **Bildbeskrivningar**
Här hittar du en sammanställning av alla de bildbeskrivningar som beskriver originalbokens bilder.

Återkoppling och synpunkter

Dela gärna med dig av dina synpunkter på den pedagogiska anpassningen av denna bok till anpassningsfunktionen@spsm.se eller ring oss på tel. 010-473 50 00.

Behöver du komma i kontakt med försäljningen går det bra att mejla till order@spsm.se eller ringa på tel. 020-23 23 00.

Trevlig läsning!

Lärraranvisning

Titel: Champ 5 - textbook

Författare: Christer Bermheden, Lars-Göran Sandström, Staffan Wahlgren

ISBN: 978-91-523-3171-2

Innehåll

Generella förändringar av boken	1
Sidspecifika förändringar.....	2
Till läsaren.....	3
Pedagogiska tips.....	4
Bildbeskrivningar.....	5

Generella förändringar av boken

- Pedagogisk anpassning gör läromedel tillgängliga för elever med synnedsättning genom omarbetningar av visuellt beroende text och bilder. Målet med pedagogisk anpassning är att elever med svår synnedsättning/blindhet ska kunna använda läromedlet på samma sätt som sina klasskamrater. De anpassade uppgifterna ska ha samma pedagogiska innebörd som förlagan och eleven ska vara lika självgående i den anpassade boken som de övriga klasskamraterna i sina böcker.
- Plocka upp den tryckta punktskriften samt eventuella svällpappersbilder så snart du kan och förvara pärmarna stående. Punktskriften riskerar att plattas till och svällpappersbilderna kan klibba ihop om de förvaras liggande. Den tillfälliga doft som kan förekomma då svällpappersbilderna är nytryckta hinner också avta tills de ska användas av eleven.
- Den text som i svarttrycket hittas på omslagets insida och flikar har placerats på olika ställen i den anpassade boken. "Språkliga strategier" har placerats direkt efter förordet och kartorna har placerats på sidan 112.
- Den anpassade boken har två innehållsförteckningar. En enkel som endast tar upp titlar på kapitel och texter samt sidnummer, samt en detaljerad som innehåller all information från svartskriftsboken.
- Mängden fet och kursiv märkning är minskad. Fet och kursiv som är nödvändig i sammanhanget har behållits.
- Det finns bildbeskrivningar till de bilder som tillför texten något och dessa är placerade före aktuell text. Bildbeskrivningarna är bifogade i detta dokument.
- Det finns fyra serie-liknande kapitel i boken (kap 6, 12, 18 och 24). Här har bildbeskrivningarna infogats inne i kapitlet, före den tillhörande engelska texten.

Sidspecifika förändringar

Försättssida

Språkliga strategier, punkt nr 4:

Struket: rita

52-55

Bilder och bildbeskrivningar har placerats direkt efter numret på den synvilla de tillhör.

70-74

Bilderna har strukits och ersatts av ordlistor.

Till läsaren

- Baksidestext och textkällor utgår.
- Det finns bildbeskrivningar till de flesta bilder. Läs igenom dessa så får du en bättre förståelse om vad texterna handlar om. Du kan behöva gå igenom kartbilderna lite extra tillsammans med din lärare.
- Boken har två innehållsförteckningar. En enkel som bara visar namn på kapitel, texter och sidnummer, och en detaljerad som innehåller mer information om vad varje kapitel tar upp.
- Mängden fet och kursiv märkning är minskad.
- Det finns fyra serie-liknande kapitel i boken (kap 6, 12, 18 och 24). Här har bildbeskrivningarna infogats inne i kapitlet, före den tillhörande engelska texten.
- Ordlistorna finns i en egen volym.

Good luck!

Pedagogiska tips

- Eleven med synnedsättning behöver mer tid till uppgifterna vilket även är viktigt att tänka på vid eventuella test eller prov.
- Läs gärna **Till Läsaren** tillsammans med eleven, så att han eller hon vet vad som är specifikt med boken.
- Det är bra om eleven med synnedsättning får möjlighet att läsa igenom bildbeskrivningarna innan han eller hon löser uppgifterna. Det är även bra om läraren samtalar med eleven om bilderna för att ge eleven samma förståelse för bilderna som sina seende klasskamrater. Detta är extra viktigt vid kartor, ex insida pärm samt s. 16, 28 osv.
- Kapitlet på s. 52-55 handlar om synvillor. Bilderna har beskrivits, men eleven med synnedsättning kommer här att behöva en mer utförlig beskrivning av figurerna. Ta därför gärna lite extra tid till denna övning.
- I den här boken finns fonetik. Skriften *Fonetik och punktskrift* som Punktskriftsnämnden gett ut, gäller för tryckt 6-punktskrift. Beställ den via www.mtm.se, ladda ned den som PDF eller låna den på ditt bibliotek. För att underlätta skolarbetet är det viktigt att alltid gå igenom nya tecken med eleven.

Bildbeskrivningar

6

Tecknad bild på ett kusligt gammalt hus med valvformade fönster och ett högt, upplyst torn. Det är mörkt ute och runt huset cirkulerar svarta fåglar och råttor. En träskylt med texten "Forest Manor" pekar mot huset.

8

1

Tecknad bild på Mr Chapman, en mörkhårig man i 50-årsåldern som lyfter ner en stor guldinramad spegel från väggen.

2

Amy, en tjej i 15-årsåldern med långt, svart hår och glasögon sitter på en stol med en svart metallplatta i handen. Hon tittar koncentrerat på följande 15 bokstäver som har ristats in: pes lf te tn i te ide. Hon tänker: Very strange!

9

En tavla på två män i långa, röda kappor och svarta hattar som rider på varsin häst över en stenmur. De håller varsin piska i handen och bredvid dem springer två hundar. Längst ner i högra hörnet finns följande 14 bokstäver inristade: lae it h soe n h mdl.

10

Amy står i ett mörkt, stenmurat rum högst upp i tornspiran och tittar på en tavla med de ridande männen. På golvet bredvid henne står ett ljus. Hon håller det svarta metallplakatet i händerna och sneglar samtidigt på bokstäverna som har ristats in i tavlan på väggen.

11

Amy trycker sig vettskrämt mot ett öppet fönster och sneglar bakåt mot ett svart hål som har öppnat sig i marken. Ur hålet ringlar sig ett stort, spöklikt väsen.

12

En secondhandaffär med kläder, skor och prylar. I fönstret står en skyltdocka och bakom en hatt skymtar man en liten robot.

13

Två ungdomar, William och Hannah, pratar med ägaren till secondhandaffären, Mr Harris. Han är lång och har mörkt, lite rufsigt hår, skägg och glasögon. Han håller en liten vit, avlång robot med runda "ögon" och sladdar som armar. Han pekar på en röd knapp på roboten och säger: Just press the button here.

14

Hannah och William lämnar secondhandbutiken och när de korsar gatan försöker William härma en robot. Hannah håller handen för munnen och fnissar.

15

Bild på USA:s flagga. Den består av 13 röda och vita vågräta ränder samt 50 vita stjärnor mot en blå botten uppe i vänstra hörnet.

16

1

Karta över Amerikas förenta stater (USA) som består av 50 delstater och ett federalt distrikt (Washington D.C). De angränsande delstaterna och det federala distriktet ligger i Nordamerika mellan Kanada och Mexiko. Delstaten Alaska ligger i den nordvästra delen av kontinenten och delstaten Hawaii är en ögrupp i centrala Stilla havet.

2

Tecknad bild på den infödde amerikanska hövdingen Sitting Bull. Hans mörka hår är uppsatt i två långa flätor och hans fårade ansikte ser allvarsamt ut.

17

1

Porträtt av George Washington, USA:s första president. Han har en vit, lockig peruk på huvudet och är klädd i en röd rock och vit krusskjorta. Han har mörka, markerade ögonbryn, bred näsa och en allvarsam blick.

2

Foto från ett vintrigt Alaska. Solen lyser över de snötäckta bergen och det ser krispigt och kallt ut.

3

Foto på Mount McKinley, som är Nordamerikas högsta bergstopp. Det är ett vackert, snötäckt bergsmassiv som löper utmed en flod. Det ligger en tät dimma intill flodens vattenyta.

4

Vackert foto på den berömda Mississippi-Missouri floden. Det är sol och klarblå himmel och inte en krusning på vattenytan.

5

Foto på Death Valley, en landsänka i öknen i södra Kalifornien. Det är sand så långt ögat kan nå och det ser torrt och hett ut.

22

Bild på en tjej med mörkt långt hår, mörka ögon och stora rödmålade läppar. Hon ler brett och ser förtjust och lycklig ut.

25

1

Bild på en äldre kvinna med grått vågigt hår, grå ögonbryn och ett fårat ansikte. Hon ser arg och ledsen ut.

2

Bredvid den äldre kvinnan sitter en yngre kvinna. Hon har ljus hår uppsatt i en tofs och hennes ögon ser lite elaka ut.

3

Bild på en man med solglasögon och mörkt hår som sitter bredvid den äldre kvinnan och tittar på en karta.

26

En kvinna i svart lockigt hår, glasögon och grön klänning står utanför dörren till ett klassrum och hör eleverna skrika och bråka. Hon ser orolig ut och verkar tveka inför att öppna dörren.

27

Bild på barn som har målats som olika djur såsom gris, ko, tjur, får och anka.

28

1

Foto på en kille i grå munkjacka och mörkt hår som ler mot kameran. Bredvid honom sitter en kille och en tjej som ser ut att spana på något framför sig.

2

Karta över Storbritannien. Landet består av fyra riksdelar: England, Nordirland, Skottland och Wales. Huvudstäderna till respektive riksdel är London, Belfast, Edinburgh och Cardiff.

29

1

Bild på the Union Jack, Storbritanniens flagga. Den utgörs av en kombination av Englands flagga (ett rött kors på en vit botten), Skottlands flagga (vitt diagonalt kors mot en blå botten) samt Irlands flagga (ett rött diagonalt kors på vit botten).

2

Bild på Englands flagga som består av ett rött kors på en vit botten.

3

Bild på Skottlands flagga som består av ett vitt diagonalt kors på blå bakgrund.

4

Bild på Irlands flagga som består av ett rött diagonalt kors mot en vit botten.

5

Bild på Wales flagga som består av en röd drake mot en grön och vit bakgrund.

30

En man med ring i örat och bandage runt huvudet sitter framåtlutad vid ett skrivbord och håller huvudet i händerna. Han ser bedrövad ut. Bakom honom står ett öppet kassaskåp. Fönstret är krossat. På golvet ligger en tavla och en matta.

31

En polis med ljust kort hår och läppstift skriver ner anteckningar. Hon är klädd i en svart kavaj, rutig slips och ser fokuserad ut.

36

En tjej och en kille passerar ett skyltfönster. Tjejen har långt ljust hår, rosa tröja och beige byxor. I handen håller hon en klädkasse med en bild på en gorilla. Killen har mörkt yvigt hår, beige tröja och grå byxor. De pratar glatt med varandra. I skyltfönstret står det två coola skyltdockor med solglasögon och moderiktiga kläder. Högst upp i fönstret står texten: Sale.

37

1

Bild på en kille med mörkt kort hår, örhängen och en tatuering på halsen. Han ser frågande ut och tänker: child labour? Well, er ...

2

Bild på en fastsydd etikett i linningen på ett par jeans. På etiketten ser man en liten pojke med hopsjunket huvud och tårar i ögonen som sitter och jobbar vid en symaskin.

38

Fullt med ungdomar har samlats runt en färgglad skateboardramp. En kille gör ett högt hopptrick med sin bräda. Solen skiner från en klarblå himmel.

40

1

Bild på Irlands flagga. Den består av tre lodräta ränder i färgerna grönt, vitt och orange (räknat från vänster).

2

Bild på en liten söt hund (rasen Beagle) med grön hatt på huvudet och ett stort treklöver i munnen.

41

1

Foto på Poul nabronedolmen, en stengrav på Irland som ser ut som en portal. Den består av fyra jättelika stenar som har placerats på höjden i en rektangel. Ovanpå dessa ligger en kolossal stenplatta.

2

Foto på ett vackert, vidsträckt landskap med böljande gröna kullar.

3

Foto på floden Chicago river som flyter genom Chicagos stadskärna. Vattnet har en klargrön färg som skapar en effektfull kontrast mot de höga skyskraporna runt omkring.

4

Karta över Irland. Irland delar sin landsgräns med Nordirland (i nordöst) som är en del av Storbritannien. Huvudstaden i Irland heter Dublin och ligger vid östkusten.

42

Bild på ett brunt hus som sitter ihop med ett annat på ena sidan. Husen har två separata ingångar och varsin trädgård. På den ena gräsmattan står ett badkar.

43

En tjej i mössa, halsduk och orange jacka sneglar förvånat på en man i röd overall, som förfärat håller upp sin hand framför ansiktet. Framför dem står flickans pappa, en flintskallig man i 50-årsålderna som med öppen mun och förskräckt min utropar något.

44

1

En man med tjockt, mörkt hår och grön tröja sneglar kärleksfullt på sina två barn. Pojken har kort, mörkt hår, grön tröja och hörlurar. Flickan har långt, mörkt hår, rosa tröja och rosamålade läppar. Båda barnen ler ömsint mot sin pappa.

2

Bild på ett stökigt rum där kläder, smycken, skor och gamla fruktresten ligger huller om buller. Pappan ser förfärad ut och ropar: Ellie!

48

1

Bild på en gammal flygplansmodell. Den är byggd av trä med två vingar, den ena ovanför den andra. Den har en propeller och en plats för piloten i mitten.

2

Svartvitt foto på några män klädda i hatt och svart kavaj som drar igång propellern till bröderna Wrights flygplansmodell Flyer 1.

49

1

Flygplanet har lyft och piloten, som ligger längst ner i mitten av planet, styr det in för landning på en strand. En man i hatt och svart kavaj rör sig i riktning mot landningsplatsen.

2

Svartvitt foto på bröderna Wright, som står bredvid varandra vid ett altanräcke. Båda är propert klädda i svart kavaj, vit skjorta och slips. De är tunnhåriga och en av dem har en svart mustasch. De tittar med allvarsam blick in i kameran.

50

1

Foto på den berömda bron Tower bridge. Folk spatserar över bron och tittar ut mot Londons stadskärna. Det är skymning och himlen lyses upp av ett rosafärgat sken.

51

1

Foto inifrån Londons praktfulla Naturhistoriska museum. Folk har samlats runt ett enormt skelett av en dinosaurie i naturlig storlek.

2

Foto på en grupp personer med badkläder och badmössa som står redo att hoppa i vattnet vid en simtävling.

3

Foto på en gång- och bilväg över floden Thames. Från bron kan man se den berömda klockan Big Ben på Westminster-palatsets norra klocktorn.

52

1

Bild på två figurer.

Figur 1 består av två blåfärgade V-formationer placerade ovanpå varandra. Den nedre är bredare och mer utåtinklad medans den övre är mer uppåtinklad. En gul lodrät linje har placerats på vardera V. Den nedre gula linjen förefaller vara längre än den övre.

Figur 2 består av två kuber som är placerade bredvid varandra, en rektangulär med snedvinklade sidor och en kvadrat. Den vänstra vinkeln på båda figurerna är gulmarkerad. Linjen på den rektangulära figuren förefaller vara längre än samma linje på den fyrkantiga kuben.

2

Bild på fem parallella band, som lätt tolkas som sneda. Svarta och vita kvadrater har omväxlat placerats i ojämna rader. Varje kvadrat är omgärdad av en grå linje.

53

1

Bild på två vita cirklar som har placerats bredvid varandra. Den vänstra har infogats i en grön kvadrat medans den högra är omgärdad av en stor, grön cirkel.

2

Två ostbågeformade figurer har placerats bredvid varandra. Den vänstra förefaller vara lite större än den högra.

3

Bild på en cirkel och ett kors som har placerats bredvid varandra med ett mellanrum på ca 4 cm.

54

1

En tjej håller sina pekfingrar riktade mot varandra framför ansiktet. Hon har ett litet avstånd mellan fingerspetsarna. Tummarna är riktade uppåt.

2

Bild på en hand som greppar om en penna. Pennan flyttas upp och ned.

3

En person håller en blyertspenna i vardera handen. Personen försöker att föra dem mot varandra så att pennspetsarna möts.

55

Bild på en stenmur med olika stenbeläggning och ett stort bestånd av ormbunkar längst ner. Ett rutformat mönster med ljuskäglor högst upp i bild skapar ett märkligt djup i bilden.

56

Bild på en soptunna där folk har slängt massor av fin mat såsom grönsaker, frukt, fisk och bröd.

57

1

Bild på en rödmålad hand med texten "Stop food waste".

2

Bild på en tjej med långt, mörkt hår och grå tröja som ser arg ut. Hon får en idé och en glödlampa med texten "Great ideas" tänds över hennes huvud.

58

1

Foto på en söt delfin som tittar upp från ett klarblått hav. Den öppnar munnen och ser glad ut.

2

Foto på en enorm svart-vit späckhuggare som gör en snygg volt ovanför vattenytan.

3

Bild på ett delfinskelett.

4

Bild på en delfin som ser ut att sova gott strax under vattenytan.

5

Två delfiner simmar tätt intill varandra. En av dem öppnar munnen och fångar en fisk.

59

1

Foto på en fantastisk solnedgång och fem delfiner som gör ett snyggt synkroniserat hopp ovanför vattenytan.

2

Bild på en fin vitputsad målning på fyra blå delfiner som simmar tillsammans med ett stim småfiskar.

3

Fyra delfiner simmar lekfullt med varandra i riktning mot vattenytan.

75

Karta över den engelskspråkiga världen. Engelska talas huvudsakligen i Västeuropa, Nordamerika och Oceanien. Exempel på länder där engelska talas som första språk är Australien, Irland, Kanada, Nya Zeeland, Storbritannien och USA.

75

Karta över Storbritannien. Landet består av de fyra riksdelarna England, Skottland, Wales och Nordirland. Deras respektive huvudstäder är London, Edinburgh, Cardiff och Belfast.

Nordirland är den enda delen av Storbritannien som delar en landsgräns med en annan självständig stat, nämligen Republiken Irland. Bortsett från denna landsgräns är Storbritannien omgiven av Atlanten, Nordsjön och Engelska kanalen.